

Pētniece
Velta
Tupureina
rāda vienu
no jaunā
antiseptiskā
pārsēja
veidiem.

Pārsēji – labākai apdegumu ārstēšanai

ILZE
LAVRINOVIČA

Katrs, kam izdevies iegūt kaut nelielu apdegumu, zina, cik nepatīkamas un slikti dzīstošas ir šīs brūces. Varam tikai nojaust, kas jāizcieš cilvēkam, kurš guvis plašus ķermeņa apdegumus. RTU Polimērmateriālu institūta zinātnieki radījuši īpašus pārsējus, kas mazina apdegumu sāpes un paātrina dzīšanu.

Viena no zinātniskā darba autoriem, Rīgas Tehniskās universitātes Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultātes Polimērmateriālu institūta pētniece, inženierzinātnu maģistre VELTA TUPUREINA stāsta, ka šis pētījums veikts ar Aizsardzības ministrijas finansiālu atbalstu. Bruņoto spēku pārstāvji uzskatīja, ka antiseptiskie pārsēji var būt noderīgi karavīriem apdegumu un citu brūču lokālai apstrādei lauka apstākļos.

Katram pārsēju veidam ir pārklājums ar atšķirīgu ārstniecisko preparātu un noteiktu tā koncentrāciju. Pārsienamo materiālu veido, marli pārklājot ar ārstniecības vielu saturošu modificēta polimēra pārklājumu. Izmantotās ārstniecības vielas ir farmakopejā jau zināmi antiseptiski, antibakteriāli un lokālās anestēzijas līdzekļi – metilvioletais, briljantzaļais, hlorheksidīns, jods, furacilīns, dioksidīns, novokains un citi. Pēc tam iegūto materiālu žāvē un sterilizē. Pētījuma izstrādē piedalījās arī Latvijas Universitātes Mikrobioloģijas un biotehnoloģijas institūta speciālisti, kuri sintezēja vienu no polimēra pārklājumam izmantotajiem polimēriem – polihidroksibutirātu. Veicot šo pētījumu, Polimērmateriālu

institūtam izveidojās cieša sadarbība ar Latvijas Valsts apdegumu centru un tā toreizējo vadītāju, nu jau aizsaulē aizgājušo ārsti Moniku Savicku. Viņa ar lielu ieinteresētību piedalījās pētījumā, jaunos pārsienamos materiālus izmantojot centra pacientu ārstēšanā. Jaunie pārsēji tika lietoti to pacientu ārstēšanā, kuri bija guvuši plašus ķermeņa apdegumus, un tā saukto donora vietu, no kurām pāršādīta āda, dziedēšanai. Ārste Monika Savicka pētījuma autorus informēja par to, kurš no antiseptiskajiem pārsējiem cietušajiem palīdz vairāk, kurš – mazāk, un tika izdarīts kopīgs secinājums, ka jaunie materiāli būtiski atvieglot apdegumu ārstēšanu. Tie mazina sāpes,

**Jaunie pārsēji
mazina sāpes,
aizsargā brūci no
inficēšanās,
nodrošina tās
dzīšanai
nepieciešamo vidi, ir
gaisa caurlaidīgi.**

aizsargā brūci no inficēšanās, nodrošina tās dzīšanai nepieciešamo vidi, ir gaisa caurlaidīgi. Pateicoties tam, ka materiālā ievadīti preparāti ar ilgstošu iedarbību, brūču pārsiešanu var izdarīt retāk. Tas ir ekonomiski izdevīgāk un pasargā pacientu no nepatīkamajām sajūtām, kas jāpārcieš pārsiešanas laikā, turklāt šie pārsēji nepielip pie ievainojuma un netraucē kustībām. Izmantojot jaunos pārsējus ar caurspīdīgu pārklājumu, dzīšanas procesu var novērot, to nenotemot. Jaunais pārsienamais materiāls ir noderīgs ne tikai karavīriem, bet jebkuram cietušajam apdegumu, apsaldējumu un citu ilgstoši dzīstošu brūču, arī izgūļējumu, ārstēšanai.

2008. gadā RTU Polimērmateriālu institūta pētnieki savu izgudrojumu patentēja. Velta Tupureina stāsta, ka līdzīgi ārzemes ražoti medicīniskie materiāli maksā dārgi – par pārsēju A4 puslapas izmērā jāšķiras no sešiem līdz astoņiem latiem. Ja izdotos sākt ražošanu Latvijā, antiseptisko pārsēju izmaksas noteikti būtu zemākas. Par šiem medicīniskajiem materiāliem interesi izrādījuši vairāki potenciālie ražotāji Latvijā, bet pētniece spriež, ka šajā valstij ekonomiski grūtajā laikā ražošanu droši vien neizdosies uzsākt. ■